

نوع مقاله: پژوهشی

فلسفه اسلامی متأخر و مسئله اصالت وجود

ataheri@sharif.edu

سیدعلی طاهری خرم‌آبادی / استادیار گروه فلسفه علم دانشگاه صنعتی شریف

پذیرش: ۱۴۰۰/۰۷/۱۲

دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۲۰

چکیده

ابهام‌های متعددی مسئله اصالت وجود را در فلسفه اسلامی معاصر دربر گرفته است؛ تا جایی که برخی آن را نزاعی لفظی و یا بی‌حاصل شمرده‌اند. در مقابل برخی مدافعان اصالت وجود (آیت‌الله فیاضی و جناب عبودیت) نیز تفسیرهای جدیدی به دست داده‌اند و برخی فهم‌های معاصر از مسئله را به چالش کشیده‌اند. آیت‌الله فیاضی بر این باور است که اصالت وجود صدرايي با تحقق حقیقی ماهیت سازگار است. وی با مقدمات و مباحث مفصلی به اثبات مدعای خود پرداخته است. جناب عبودیت نیز با ریشه‌یابی مسئله در دیدگاه سهروردی بصیرت‌های جدیدی را در مسئله فراهم کرده است. وی معتقد است که هرچند صدرالمألهین به اصالت وجود باور دارد، موجودیت حقیقی ماهیت را نیز به معنایی دیگر می‌پذیرد. در این مقاله اشکال‌ها و نقص‌های این دو تفسیر را نشان می‌دهد و آن‌گاه با تکیه بر سیر تاریخی استدلال‌ها تلاش می‌شود تا تصویر روشن‌تر و کم‌اشکال‌تری از مسئله و نیز دیدگاه اصالت وجود به دست می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: وجود، ماهیت، اصل، اعتباری، واقعیت.